

Referat fra møte i Overvåkingsgruppen 30.05.2024

Deltagelse på Teams

Godkjent av Overvåkingsgruppen 25. september

Deltagere:

Navn	Institusjon
Hilde Kristin Skjerdal	Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet
Helene Frigstad	NIVA, Norsk institutt for vannforskning
Sveinn Hanssen	NINA, Norsk Institutt for Naturforskning
Ida Kessel Nordgård	Miljødirektoratet
Øystein Leiknes	Miljødirektoratet
Kristine Orset Stene	Miljødirektoratet, Miljøstatus
Ida Vee	Miljødirektoratet
Lasse H. Pettersson	Nansensenteret
Eldbjørg Sofie Heimstad	NILU, Norsk institutt for luftforskning
Merete Schøyen	NIVA, Norsk institutt for vannforskning
Jensen Henning	Norges geologiske undersøkelse
Louise Kiel Jensen	Norsk Polarinstitutt
Hanne Johnsen	Norsk Polarinstitutt
Ingunn Lindemann	Miljødirektoratet
Ingar Wasbotten	Sokkeldirektoratet
Steinar Nesse	Sokkeldirektoratet, konsulent fra DNV
Jorge Sanchez-Borque	Sokkeldirektoratet
Gunnstein Bakke	Fiskeridirektoratet
Josefina Johansson	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Mette Skern-Mauritzen	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Sylvia Frantzen	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Anne Kirstine Frie	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Gro van der Meeren	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Kjell Gundersen	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Per Arneberg	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Herdis Langøy Mørk	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Gunnar Sander	NIVA, Norsk institutt for vannforskning

1. Referat fra forrige møte godkjent (vedlagt)

2. Informasjonsaker

I. Fra sekretariatet

- i. Sekretariatet skal etter planen sende årlige kortrapporter på status og utvikling i havområdene til styringsgruppen, basert på arbeidet i ICES arbeidsgrupper på integrated ecosystem assessments. Det er imidlertid noen utfordringer knyttet til dette, som krever bidrag fra sekretariatet.
  - a) Barentshavsgruppen fungerer ikke som tidligere grunnet Russland utestengelse fra ICES. Den norske komponenten av gruppen vil ikke gjennomføre noen statusvurdering utover en nylig publisert og omfattende reviewartikkel om Barentshavøkosystemet fra AeN-prosjektet. Sekretariatet lager en kortrapport basert på denne artikkelen, samt på tokrapport fra økosystemtoktet.
  - b) Nordsjøgruppen lager ikke årlige statusrapporter, men vurderer å bidra til kortrapporter i fremtiden. Sekretariatet lager kort statusoppdatering basert på OVG indikatorer.
  - c) Norskehavsgruppen lager kort statusrapport som OVG kan bruke.

Sekretariatet skal ha rapportene fra alle tre havområdene klar til godkjenning til siste OVG-møte i år.

- ii. Stortingsmelding og forvaltningsplan kom ut i februar. Skal opp i Stortinget neste uke. OVG og FF ønsker en evalueringsprosess med styringsgruppen om hvordan samlet faggrunnlag fungerer i planprosessen i forhold til innhold og format. Behovet sendes samlet fra OVG og FF.

II. Fra redaksjonen i miljøstatus.no

- i. Siden forrige møte er det oppdatert indikatorer på havklima, plankton og forurensing.
- ii. Miljøstatus.no skal spisses mot mål og tilhørende indikatorer, inkludert nasjonale miljømål, bærekraftsmål og mål i forbindelse med naturavtalen. Tilbakemelding fra KLD på at havindikatorene skal beholdes på Miljøstatus.no, men revisjon av miljøstatus.no gir likevel anledning til å vurdere nye løsninger for publisering av disse indikatorene.

III. Fra Faglig forum (FF) (Miljødirektoratet)

- i. Siden forrige OVG møte er det holdt et kort ordinært teamsmøte, og et arbeidsmøte om samlet påvirkning.
- ii. Det jobbes med langtidsplan for neste tre årsperiode. Ser på om det er nytt fra siste stortingsmelding som må inn. Retningen for samlet påvirkning og involvering av interessegrupper evalueres.
- iii. Fysisk møte neste uke. Da skal samlet påvirkning, mål og målstruktur og arealverktøyet diskuteres, samt digitalisering av faggrunnlaget. En mer detaljert langtidsplan vil etableres i løpet av året.

IV. Om andre overvåkingsinitiativ

- i. OSPAR: Miljødirektoratet visjonsmøte i juni. Neste Quality Status Report skal være ferdig i 2028 og publiseres i 2029. Møte i COBAM juni i Gøteborg, som blant annet skal omhandle handlingsplan for sjøfugl.
- ii. MOSJ, CBMP og Miljøsamarbeid i nordområdene: NP MOSJ: Fagrådsmøte avholdt 7. mai. Det ble blant annet informert om arbeidet med indikatorrevisjon i OVG. Fem indikatorer er oppdatert siden forrige OVG møte: Torsk, Isbjørn, Klimagasser på Svalbard, Biomasse av dyreplankton i Barentshavet og Polartorsk.
- iii. CBMP: NP ønsker at Miljødirektoratet skal overta ansvaret for orienteringen for dette punktet, siden direktoratet er sentral i dette arbeidet. Det var enighet om forslaget og Miljødirektoratet orienterer om CBMP fra og med neste møte i OVG.
- iv. Miljøsamarbeid i nordområdene: Har fått bevilgning på de prosjekter det ble søkt om, se referat fra OVG møte 5. mars. To nye prosjektsøknader på plast er sendt inn; Et prosjekt for å analysere kjemikalier fra plast i Arktis, samt et prosjekt som skal teste bruk av bildegjenkjenning for å identifisere kilden til plast i naturen .
- v. Eventuelle øvrige overvåkingsinitiativ: Det foregår en internevaluering av overvåkingsprogrammene Havforsuring og Økokyst på Miljødirektoratet, som skal være ferdig i løpet av året. Det er et ønske om å legge til mer informasjon, blant annet på marine hetebølger.
- vi. ICES/PICES/PAME-arbeidsgruppen WGICA har publisert en rapport om menneskelig påvirkning i polhavet.

V. Om arbeid i ICES rettet mot økosystembasert forvaltning. HI

- i. I januar ble det holdt en ICES-workshop på indikatorer for næringsnett. Rapporten som kommer fra dette arbeidet er relevant for OVG sitt arbeid. OVG ønsker faglig innlegg fra dette arbeidet.
- ii. OVG ønsker faglig innlegg fra Benjamin Planque om Norskehavsgruppen WGINOR.

3. Nytt fra forskningen

- i. HI informerer om ny reviewartikkel på livshistorieparametere på nise i Nord-atlanteren. Artikkelen vil være et viktig bidrag til å modellere populasjonsdynamikk og populasjonskonsekvenser av blant annet bifangst.

4. Nytt fra forvaltningen

- i. Ny lov om vern av natur utenfor territorialfarvannet er lagt ut til høring. Høringsfrist 30 aug.
- ii. Handlingsplan for sjøfugl er lagt til høring på departementsnivå, denne skal komme før jul. I denne sammenheng ble det også tatt opp at overvåking på sykdom og parasitter på ville dyr er mangelfull, uoversiktlig og spredt på flere ulike etater og institutter.

- iii. Kommende Stortingsmelding om Naturavtalen og hvordan avtalens mål skal nås, blant annet med økt vern og beskyttelse. Meldinga bør være et agendapunkt på det første OVG møte etter at den er offentliggjort.
- iv. Havvind: Utkast til faggrunnlaget for strategisk konsekvensutredning av havvind er inne til vurdering. Det rapporteres på sjøfugl, trekkfugl og flaggermus, bunnsamfunn og naturtyper, samt naturmangfold i de frie vannmassene. Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet bistår NVE i vurderingene som skal ferdigstilles til høsten. Mareano skal gjennomføre kartlegging av 3 havvindområder i Nordsjøen i 2024 og eventuelt i 2025.

5. Revisjon av indikatorene i Overvåkingsgruppen. Se også utfyllende vedlegg for mer informasjon.

- i. Introduksjon, ved Mette Skern-Mauritzen. Siden forrige OVG møte er det lagt til et avsnitt som sier noe om usikkerhet rundt prosessene knyttet til utvikling av miljøstatus.no og forvaltningsmål, og at målet med rapporten er å peke på et sett med indikator som følger endringer i økosystemet i årene mellom hver runde av vurdering av økologisk tilstand. En definisjon på økologisk tilstand må tydeligere inn i introduksjonen, også sett i forhold til andre vurderinger av økologisk tilstand. Det må også lages et sammendrag.
- ii. Beskrivelse av økosystemene, ved Mette Skern-Mauritzen. Få endringer forrige møte i OVG.
- iii. Forvaltningsmål, ved Gro van der Meeren. Få endringer siden forrige møte i OVG, ingen kommentarer fra møtet.
- iv. Forurensning, ved Sylvia Frantzen. Få kommentarer. Gikk gjennom kommentarer som var nye siden forrige møte i OVG og løste disse. Det må inn noen setninger om hva som finnes av andre datasett fra næringen som kan være relevante for indikatorer på oljepåvirkning av sjøbunn i Norskehavet og Barentshavet.
- v. Økologisk tilstand, ved Mette Skern-Mauritzen. Nye bidrag på sjøfugl og sjøpattedyr. For sjøfugl foreslås det få endringer, for sjøpattedyr foreslås noen endringer i kombinasjon med å bruke flere MOSJ-indikatorer. Det ble fremmet ønske om en indikator på massedødshendelser for både sjøfugl og sjøpattedyr, slik som blant annet fugleinfluensa.
- vi. Andre indikatorer OVG, ved Ida Vee. Få endringer siden sist møte. Det ble bestemt at ordet «bunndyr» skal brukes i stedet for «benthos/bentos».
- vii. Menneskelig aktivitet og påvirkning, ved Mette Skern-Mauritzen. Det utvikles indikatorer på både impulsiv og ambient støy, da begge er viktige.
- viii. Koordinering med andre prosesser, ved Ida Vee.
- ix. Det ble stilt spørsmål ved hvilke OSPAR-indikatorer som skal brukes i Norske havområder fremover. I påfølgende diskusjon ble det bestemt

at en gjennomgang av OSPAR-indikatorer for å vurdere helheten i OSPAR-rapportering er en egen prosess, og ikke en del av det pågående arbeidet. Det ble foreslått at OVG skulle ta initiativet for å gjennomføre en slik evaluering. Sekretariatet gjør en vurdering av et mulig initiativ og rapporterer tilbake til OVG på neste møte. MDIR og FDIR bidrar med noen setninger om bruk av OSPAR-indikatorer i norsk forvaltning, og behov for en helhetlig gjennomgang av indikatorsettet.

- x. Det ble diskutert å ta inn indikator fra AMAP på ekstreme værphenomen.
- xi. Diskusjonsdel, Mette Skern-Mauritzen. Det ble lagt frem at total antallet indikatorer er høyt, og to mulige løsninger: Prioritere i forbindelse med implementeringsplan eller prioritere i forbindelse med denne revisjonsrapporten. I påfølgende diskusjon ble det enighet om å vente med prioriteringer til implementering. Indikatorer som er klare og skal implementeres må skilles fra indikatorer som må utvikles. Det må skrives om kunnskapsmangler. Et avsnitt om måloppnåelse må inn.

6. Prinsipper for å vurdere OVG-støtte til prosjektsøknader. Kai Christensen

- I. På tidligere møter er det diskutert om OVG skal gi støtte til forskningsinfrastruktursøknader/prosjekter. Følgende prinsipper ble foreslått:
  - i. Prosjektene må direkte adressere kunnskapsmangler som på forhånd er identifiserte av OVG samt være direkte koblet til indikatorer som brukes i forvaltningsarbeidet, basere seg på moden teknologi, minimum [Technology Readiness Leves](#) 7, men helst 8 eller 9 (nivåene defineres av EU)
  - ii. dekke nasjonale behov og ikke ha regionalt eller lokalt fokus.

OVG er enig i at vi bør gi støtte til relevante initiativ. Det skal settes ned en undergruppe som skal jobbe med dette. Dette organiseres av sekretariatet. Relevante tilleggskriterier knyttet til tidsfrister (f.eks at OVG kontaktes minimum 4 uker før søknadsfrist), samt at det må være full enighet i OVG for at det sendes støtte ble nevnt.

7. Innspill til sesjon på Arctic Frontiers. Louise Kiel Jensen

Som en oppfølging av forslag på sist møte i OVG har NP, HI og Miljødirektoratet sent inn forslag til sesjon om økosystembasert forvaltning til neste års Arctic Frontiers. Sesjonen er godkjent, men skal videreutvikles. Forslag til foredrag må sendes til høsten. Fristen er 27. September. Det er et mål at sesjonen skal inneholde hele verdikjeden fra kunnskapsgrunnlag til forvaltning, og ta opp både hva som fungerer og ikke har fungert.

8. Faglig innlegg. Gunnar Sander, NIVA. Økosystembasert forvaltning i Europa

9. Felles møte med Faglig forum

24. sept.

10. Eventuelt. Fellesmøte med Faglig forum 24. september blir holdt i Bergen. Fysisk møte OVG holdes i Bergen 25. og 26. september.

11. Neste møter. 25-26. september (fysisk møte) og 4. desember (teams).

Vedlegg

Godkjent referat fra møte 05.03.24	Referat møte i Overvåkingsgruppen 5. mars.docx
Til sak 8, Økosystembasert forvaltning i Europa ved Gunnar Sander	EBM OG mai 2024.pptx European Approaches Support an Essential Definition of Ecosystem-Based Management and Demonstrate Its Implementation for the Oceans.pdf
Til sak 5, revisjon av indikatorene i Overvåkingsgruppen	Kap 1-4 UTKAST - Forslag til revisjon av indikatorer 16 mai 2024.docx Kap 5-10 UTKAST - Forslag til revisjon av indikatorer 16 mai 2024.docx